

ένδοιασμούς ἠγάπησε τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς, διότι ὁ Θεὸς τῆς ἐξῆσε δυστυχῆς καὶ πτωχὸς μὴ ἔχων πῶς τὴν κεφαλὴν κλίνει, διότι ἐκεῖνοι τῶν ὀπίθων ἀντελαμβάνετο τῇ ἀνεμίμνησκον τὸν Θεὸν τῆς λατρείας τῆς, διότι ἐνὶ λόγῳ εἶχε τὴν ἐνεργὸν πίστιν, δι' ἧς ἀνακουφίζονται αἱ συμφοραὶ καὶ ἡ ἀνθρωπότης ὠφελεῖται.

Παρὰ τὴν Ἰωάνναν Ἰουγὰν καὶ ὑπερτέρα αὐτῆς ἡ Αἰκατερίνη Ἰαιμέτ καὶ ἡ Βιργινία Τρεδανιέλ εἰσήγαγον μοναστικὸν τρόπον τινὰ κανόνα. Ἡ ἡμέρα ἦτο διηρημένη εἰς ὥρας προσευχῆς καὶ ἐργασίας οὐδ' ἄφινε τόπον εἰς τὴν ἀργίαν. Ἡ χρῆσις ἐκάστου λεπτοῦ τῆς ὥρας ἐφαίνετο ἐκ τῶν προτέρων ὠρισμένη. Ἡ ἔξις εἶνε δύναμις τοῦτο ἀπέδειχθη εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σωματεῖον τὸ συσταμένον ἐκ τεσσάρων πτωχῶν γυναικῶν, αἵτινες μόνην ἀρχὴν καὶ στήριγμα εἶχον τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν. Ἐνόμιζε τις ὅτι ὑπέκειντο εἰς πειθαρχίαν καὶ εἰς ἐπιβεβλημένην εὐπειθειαν. Ἐνηργούν ὡς νὰ εἶχον κύριον καὶ πράγματι εἶχον.

(Ἐπειτα συνέχεια).

(Μετάφρασις ΕΙΛΙΘΗΣ Σ. ΣΟΥΤΣΟΥ).

Ἡ ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ

[Μυθιστορία τῆς Κυρίας Henry Greville.

Μετάφρασις Π. Γ. Φέριμου].

Συνέχεια ἴδε προηγουμ. φύλλον.

ΚΓ'

Τὸ κακὸν οὐδέποτε ἔρχεται μόνον του, λέγει ἡ παροιμία.

Εἶνε ἀληθές ὅτι κατὰ τινὰς στιγμὰς τοῦ βίου ἡμῶν τὰ συμβάντα φαίνονται συνομύσαντα, ἵνα καταδιώξωσιν ἡμᾶς ὅπου δήποτε καὶ ἂν καταφύγωμεν. Καὶ ὄντως, ἐὰν ὑπῆρχε συμβάν τι ὅπερ ἐφαίνετο ἀπρόοπτον, ἦτο βεβαίως ἡ παραλυσιὰ ἧτις προσέβαλε τὸν κύριον Βρεῶ.

Ἡ δύσμοιρος συμβία του αἰετοτε πάσχουσα ἠσθένησε ἐκ τοῦ τρόμου καὶ τῆς λύπης, ὃ δὲ υἱὸς τῆς ἐλθὼν εὐρέθη μεταξύ δύο κλινῶν. Ἐν τούτοις ἡ μήτηρ ἀνέλαβεν ὀλίγον τι τῇ βοηθείᾳ τοῦ μεγάλου θάρρους αὐτῆς καὶ τῆς ἀνάγκης, ἧτις τὴν ἠνάγκαζε νὰ καταβάλῃ ὅλην αὐτῆς τὴν δραστηριότητα ὑπὲρ τῆς ἀναρρώσεώς της.

— Τί εἶπες εἰς τὸν Ἰούλιον; ἦτο ἡ πρώτη αὐτῆς ἐρώτησις.

— Τίποτε, ἀπερίθῃ ὁ Ροβέρτος. Ἐπειδὴ δὲν εἴξευρα τί θὰ ἔλθῃ νὰ εὐρῶ ἐδῶ, ἐσυλλογίσθην ὅτι ἦτο περιττὸν νὰ τὸν ἀνησυχίσω καὶ νὰ ταράξω τὴν ἐργασίαν του.

— Δὲν εἴξευρε ὅτι ἀνεχώρησες;

— Ὅχι, εἰμποροῦμεν νὰ του μηνύσωμεν ἂν ἐδῶ, τὴν Κυριακὴν.

Τηλεγράφημα ἐστάλη πρὸς τὴν κυρίαν Ἐρμίνην, ἧτις ἀνέλαβε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ λυκεῖον νὰ εὐρῇ τὸν Ἰούλιον, καὶ νὰ τῷ ἀναγγεῖλῃ τὴν νέαν συμφορὰν ἧτις ἐνέσκηψεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του.

Πολύ κακὴ Κυριακὴ ἦτο ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ὁ Ἰούλιος ἔμαθε τὴν λυπηρὰν εἰδήσιν. Μάτην ὑπεκρίνετο γενναϊότητα συνδιαλεγόμενος μεγάλη τῇ φωνῇ, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ του οἱ ἐρυθροὶ διέψευδον τὴν ἀταραξίαν καὶ τὸ θάρρος του, κατὰ πᾶσαν δὲ στιγμὴν ἐξηφανίζετο ἀνευ ἀποχωρῶντος λόγου καὶ ἐπανήρχετο ἔχων τὰς παρειὰς κακῶς ἐσπογγισμένας, ἐξ ὧν ἐφαίνετο προδήλοτατα ὅτι εἶχε κλαύσῃ. Καὶ ἡ Μαρκέλλα ἦτο καταπεπληγμένη, διότι, παιδιόθεν οὕσα ἑστερημένη πάσης παιδικῆς εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς, ἐθεώρει τὴν οἰκογένειαν πράγμα τι ἱερόν, ἀπαραθιάστον, ἀπρόσβλητον ὑπὸ οἷας δήποτε δυστυχίας. Πολύ καλά ἠδύναντο τὰ ἀπολωλότα κοράσια νὰ ἴδωσι τὴν μητέρα των ἀποθνήσκουσαν ἐπὶ ζυλίνου θρανίου ἐντὸς δημοσίου κήπου· ἀλλ' ὅμως, παιδιὰ ἔχοντα γονεῖς ἔστω καὶ μακρὰν τῶν τέκνων των εὐρισκομένους, ἔστω καὶ ἀσθενεῖς, δὲν ἦτο πρόπον νὰ εἶνε ὑποκειμένα εἰς τοιαύτας συμφορὰς καὶ καταστροφὰς!

Τοὺς στοχασμοὺς τῆς τούτου ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν κύριαν Ἐρμίνην.

— Ἀχ! ἀπεκρίθη ἐκεῖνη, ἡ τύχη δὲν εἶνε πάντοτε δικαία καὶ ἐπιεικής.

Καὶ παρευθὺς ἐσκέφθη περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Μαρκέλλας.

— Καίμενο παιδάκι, ὑπέλαβε, δὲν γνωρίζεις πολλὰ πράγματα τῆς ζωῆς. σκληρὸν θὰ εἶνε νὰ σε κάμω νὰ τὴν μάθῃς τόσον γρήγορα. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ ζήσω ἀρκετὰ, διὰ νὰ σε ἐξασφαλίσω ἀπὸ πᾶσαν στέρησιν!

Ἡ κυρία Ἐρμίνη ἀπεφάσισε νὰ πορευθῇ ἀνυπερθέτως τὴν προσεχῇ Δευτέραν εἰς τοῦ συμβολαιογράφου τῆς, ἵνα διαθέσῃ τὰ καθ' ἑαυτὴν πρὸς ὄφελος τοῦ παιδιοῦ ὅπερ σφόδρα ἠγάπα. Ἦτο ἤδη Πέμπτη καὶ δὲν ἦτο τις βία. Ἐπανελήφθη δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς κυρίας Ἐρμίνης ὁ συνήθης τακτικὸς βίος.

Τὸ Σάββατον τὸ πρῶν ὁ γραμματοκομιστὴς ἐνεχείρισεν εἰς τὴν Τριανταφυλλιὰν δύο ἐπιστολάς, ἃς αὐτὴ ἐκόμισε πρὸς τὴν κυρίαν τῆς χωρὶς καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἐπιγραφὴν. Ἡ κυρία Ἐρμίνη ἔλαβε γνῶσιν τῆς μιᾶς, δι' ἧς ὁ Ροβέρτος ἀνῆγγελε μικρὰν τινα βελτίωσιν τῆς υἱείας τοῦ πατρὸς του, ἔπειτα δὲ ἐτοιμαζομένη νὰ ἀποσφαγίσῃ καὶ τὴν ἑτέραν, ἐστάθη καί:

— Μὰ αὕτη εἶνε δική σου, εἶπε πρὸς τὴν Τριανταφυλλιὰν, ἧτις ἵστατο εὐσεβάστως, τὰς χεῖρας ἔχουσα ὑπὸ τὴν ποδιάν της καὶ ἀναμῆνουσα νὰ μάθῃ περὶ τῆς υἱείας τοῦ κυρίου Βρεῶ καὶ τῆς κυρίας Βρεῶ.

— Δικό μου εἶνε τὸ γράμμα; εἶπεν ἡ Τριανταφυλλιὰ ἀπιστοῦσα. Ἐ! Θεέ μου! Καὶ ποῦ εἶδατε ἄλλη φορὰ νὰ μου γράφουν ἐμένα! Ἐγὼ ποτὲ δὲ λαβαίνω γράμματα ἀπὸ κανένα!

— Καὶ ὅμως δὲν ἀνομάζομαι ἐγὼ Τριαντα-

φυλλιά Πικαρδιώτη, είπεν ἡ κυρία Ἐρμίνη. Ἐλα, διάβασε τὴν ἐπιστολὴν σου.

— Ἐέρετε καλά, κυρία, πὼς ἐγὼ δὲ διαβάζω παρὰ μόνον ἐς τὸν τύπο! Ἄν ἔχετε τὴν καλοσύνην διαβάσατέ το σεις καὶ μου λέτε τί γράφει.

Ἡ κυρία Ἐρμίνη ἐστερέωσε τὰ διοπτρά της ἐπὶ τῆς ρινός καὶ ἀπεσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν, ἥτις ἦτο ἐσφραγισμένη διὰ ψυχρὸς ἄρτου.

Μεταξὺ ὀρθογραφίας ἀλλοκότου, στίξεως μάλλον ἀλλοκότου, κατακλισμοῦ κεφαλαίων γραμμάτων καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν λέξεων, εἶδεν ὅτι προέκειτο περὶ τριῶν μικρῶν παιδιῶν — κοιμωμένων ἐν τῇ ὁδῷ —, τέκνων ἀνθρώπου τινός ἐξώλους καὶ προώλους, καὶ γυναικὸς τινός πρὸ ὀλίγου ἀποθανούσης.

Ἡ Τριανταφυλλιά ἠκροᾶτο μετὰ μείζονος σοβαρότητος, ἔχουσα ἐτι τὰς χεῖρας ὑπὸ τὴν ποδιὰν τῆς καὶ οὐδὲν λέγουσα. Ὅτε δὲ ἡ κυρία Ἐρμίνη ἐτελείωσεν, ἐξέβαλε τὰ διοπτρά της καὶ ἀπέβλεψε πρὸς τὴν πιστὴν αὐτῆς θεραπαινίδα.

— Καταλαμβάνεις σὺ τίποτε; τὴν ἠρώτησεν ἀπορούσα.

Ἡ Τριανταφυλλιά κατένευσε.

— Τώρα θά σας πῶ, κυρία, εἶπε μετὰ σοβαρότητος. Ποτέ δέ σας ἔκαμα αὐτὴν τὴν ὁμιλία, γιατί οὔτε τιμὴ μου ἔκαμνε, καὶ πολὺ μ' ἐσύχισε νὰ ζέρω ὅτι ἔχω ἐς τὴν οἰκογένειάν μου τέτοια πράγματα, που ἐπολεμοῦσα νὰ τα βγάλω ἀπὸ τὸ νοῦ μου. Εἶχα μιὰν ἀδερφή πολὺ μικρότερή μου, αὐτὴ εἶχε μείνη ἐς τὴν πατρίδα. Εἶνε καμμιά δεκαπενταριά χρόνοι πού της κατέθηκε ἐς τὸ κεφάλι νὰ μπῆ ἐς τὸν κόσμον, καὶ μου τὸ ἔγραψε. Ἐγὼ τὸν εἶξερα τὸν νεό, ἦταν ἕνας χαμένος ἀνθρώπος, που ἐφαινότανε πὼς θὰ ἔχη κακὸ τέλος ἢ οὕτως ἢ ἄλλως. Δὲν ἤθελα νὰ σας κάμω ποτέ λόγο, κ' ἐπαρκαλέσα τὴν κυρὰ Ζαλίνην καὶ μου ἔκαμε ἕνα γράμμα. Ὅλα μου τὰ μυστικά τὰ ζέρετε, κυρία, μὰ αὐτὸ μοναχὰ δέ σας το εἶπα ποτέ. Ὡς τὸ γράμμα μου ἔγραφα ἐς τὴν κακομοίρα τὴν ἀδελφή μου νὰ μὴ τον πάρῃ αὐτὸν τὸν παλιάνθρωπον, καὶ της ἔλεγα ὅσα εἶξερα γι' αὐτόν, μὰ αὐτὴ ἦταν λαρρόμυαλη καὶ ἔπειτα τὸ εἶχε κάμη καὶ ἀπόφασι. Ἄμα ἐστεφανώθηκαν, τὸ ἔδειξεν ἡ κουτὴ τὸ γράμμα μου ἐς τὸν ἄνδρα της, καὶ αὐτὸς της εἶπε νὰ μὴ μου γράφῃ. Ἀπὸ ἀλλοῦ ὅμως ἔμαθα ἐγὼ ὅτι ἔκαμαν πολλὰ παιδιά καὶ τὰ μεγαλύτερα πέθαναν, καὶ εἶχαν ἀπομείνη τὰ μικρότερα ὅταν ἐπέθανεν ἡ ἀδελφή μου πρὸ δύο ἢ τρία χρόνια. Μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ ὅτι ἐμαρτύρησεν ἡ καϊμένη, καὶ τὸ χειρότερο γιατί δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ ὅταν τὴν ἐσυμβούλευαν. Ἐγὼ πάντα τὸ ἔλεγα πὼς ὁ πατέρας θὰ βαρεθῆ νὰ θρέψῃ τὰ μικρούλια, αὐτὸς πού δὲν ἀγαποῦσε τὴ δουλειά. Τώρα λοιπὸν ἀφοῦ λέγει τὸ γράμμα πὼς ἔφυγε καὶ ἄφησε τὰ παιδιά του χειρότερ' ἀπὸ ἄρφανά, δέ μου φαίνεται παράξενο, κυρία, μοῦ

σπαράζει τὴν καρδιά, μὰ δέ μου φαίνεται παράξενο.

Καὶ ἔμεινεν εὐθεία, ἀκίνητος, παρατηροῦσα μακρὰν τίς οἶδε τί πρᾶγμα, ἴσως τὰ τρία ὄρφανά περιβεβλημένα ῥάκη, πρὸ τῆς θύρας τῆς κλειστῆς οἰκίας των, ὑπὸ τὴν δρομείαν τοῦ Μαρτίου αὐραν. Ἡ δὲ κυρία Ἐρμίνη ἦτο σιωπηλή.

— Ἐγὼ ποτέ μου δὲν τα εἶδα αὐτὰ τὰ μικρά, οὔτε ζέρω ἂν εἶνε κοριτσάκια ἢ ἀγοράκια, οὔτε κὰν τὰ ὀνόματά τους. Ἀλλὰ ὅταν συλλογίζομαι τὴ Μαρκέλλα μας πὼς ἦταν ὅταν τὴν εὗρήκαμε ἐς τὴν πόρτα μας, καὶ ὅταν συλλογίζομαι πὼς αὐτὰ εἶνε χειρότερα ἀπ' ὅτι αὐτὴ ἦταν τότε.

Καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν της ἐφ' οὗ κατέρευσαν δύο τόσα δάκρυα.

— Ἄλλ' ὅμως, ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Ἐρμίνη, δὲν εἰμποροῦν νὰ μείνουν ἔτσι! Πρέπει νὰ γράψωμεν, νὰ μάθωμεν, νὰ στείλωμεν χρήματα.

Ἡ Τριανταφυλλιά ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν βραδέως.

— Νὰ στείλωμε χρήματα! εἶπε καὶ σέ ποιὸν νὰ τα στείλωμε; καὶ ἂν τα κρατήσουν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους; Ὅχι, ἄλλο πρᾶγμα χρειάζεται μὰ κ' ἐγὼ δὲν ζέρω.

Ἡ κυρία Ἐρμίνη ἔθηκε τὰ διοπτρα ἐν τῇ θήκῃ των μετὰ χειρονομίας δηλοῦσης ἀπόφασι.

— Θὰ ἀναχωρήσῃ, εἶπεν, ἀπόψε, καὶ μόνη σου πλέον θὰ ἰδῆς τί πρέπει νὰ γίνῃ. Ὁ δήμαρχος θὰ κάμη κάτι τι. Καὶ ἔπειτα πιθανὸν νὰ εὔρης καὶ συγγενεῖς μὲ ὀλίγα χρήματα κατορθώει κανεὶς πολλὰ πράγματα.

Ἡ Τριανταφυλλιά παρετήρησε τὴν κυρίαν της μετὰ βλέμματος κατεπτοημένου.

— Καὶ πὼς θὰ κάμετε μονάχη σας χωρὶς ἔμμενα; Ἐέρετε πὼς δὲν ἔμπορεῖτε νὰ κάμετε καμμιά δουλειά; δὲν ζέρετε πού νὰ βροῦτε τὸ φλυτζάνι σας τῆς σοκολάτας.

— Θὰ πάρω καμμιά νὰ με ὑπηρετῇ, τὴν μαγειρίσσαν τῆς κυρίας Βρεῶ, φέρ' εἰπεῖν, ἡ ὁποία τώρα ἴσα ἴσα δὲν ἔχει δουλειές.

— Γιὰ πῆτέ το ἄλλη μιὰ φορὰ! ἀνεφώνησεν ἡ Τριανταφυλλιά τοσοῦτον ἐξαφθεῖσα ἐξ ἀγανακτήσεως, ὥστε ὕψωσε τὴν φωνὴν της χωρὶς νὰ το νοῆσῃ. Αὐτὴ δὲ τὴ χρυσοχέρα πού με τὰ φεντικά της «εἶνε λόγος σου καὶ λόγος μου!» Ἀὐτὸ δὲ δὲν το συλλογισθήκατε; Τότε ἔχω καλλίτερα νὰ μείνω!

Καὶ σταυρώσασα τὰς χεῖρας μετὰ μεγαλειότητος, ἐφάνη ἀκλόνητος ὡς ὁ πύργος τῆς Βαβέλ. Ἡ δὲ κυρία Ἐρμίνη δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ.

— Ἡσύχασε, εἶπε, καὶ δὲν τὴν πέρομεν αὐτὴν. Ἐχάθησαν τόσαι τίμιαι γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι μετὰ χαρὰς θὰ ἔλθουν νὰ ὑπηρετήσουν διὰ μερικὸν καιρὸν;

— Ἐένες! εἶπεν ἡ Τριανταφυλλιά μετ' ἀνεκφράστου περιφρονήσεως, ζένες, νὰ μου κάμουν τὸ

μαγειρεία μου ἄνω κάτω, καὶ ὅταν γυρίσω νὰ μὴν ἴσχω νὰ βρῶ οὔτε μιὰ γερή κατσαρόλα...

Ἡ θύρα αἴφνης ἀνοίγεται ἡρέμα καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Μαρκέλλας προέβαλε. Ἰδοῦσα τὰς δύο γυναῖκας ἀπασχολημένας, ἀπεσύρθη ζωηρῶς φοβηθεῖσα μὴ ἐφάνη ἀδιὰκριτος.

— Ἐλα ἔδῳ, Μαρκέλλα, εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη. Ἡ Τριανταφυλλιά εἶνε ἠναγκασμένη νὰ ὑπάγῃ δι' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν πατρίδα της, καὶ δὲν θέλει νὰ με ἀφήσῃ νὰ πάρω ἄλλην παρατρεχάμενη. Εἰπέ τὴν λοιπὸν ὅτι σὺ θὰ ἔχῃς τὸν νοῦν σου εἰς ὅλα, καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ θὰ τὰ εὔρῃ ὅλα ἐν τάξει.

— Παρατρεχάμενη; εἶπεν ἡ Μαρκέλλα. Καὶ διατί;

— Διατί; διὰ νὰ μᾶς ὑπηρετῇ! εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη.

— Δὲν εἶν' ἀνάγκη, εἶπεν ἡ Μαρκέλλα, καὶ ἀκτὶς φαιδρότητος ἐφώτισε τοὺς καστανούς ὀφθαλμούς της. Ἡ Τριανταφυλλιά μ' ἔμαθε νὰ τὰ κάμνω ὅλα, καὶ εἶμαι περίφημη μαγειρίσσα, νὰ ἰδῆτε, πολλὰς φορὰς ἐφάγατε μαγειρεμα τοῦ χειριοῦ μου, — δὲν εἶνε ἀλήθεια, Τριανταφυλλιά; — καὶ σὰς ἐφάνηκαν νόστιμα. Ἐγὼ θὰ εἶμαι ἡ δουλίσσα σας. Καὶ ἴσα ἴσα ἀπὸ τότε ποὺ ἔφυγεν ὁ Ροβέρτος δὲν ἔχω τί νὰ κάμω...

Καὶ ἐστέναι σκιά δὲ διήλθεν ἐπὶ τοῦ φαιδρῶ προσώπου της.

Αἱ δύο γυναῖκες προσεῖδον ἀλλήλας ἀμνηχανοῦσαι.

— Σὺ, τί λέγεις; εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη.

— Μὰ τὸ ναι, ἀπεκρίθη ἡ Τριανταφυλλιά, ποτέ μου δὲν ἤκουσα λόγο φρονιμώτερο...

— Ἄς εἶνε λοιπὸν! εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη θωπεύουσα τὴν κόμην τῆς Μαρκέλλας, ἥτις προσετριβετο ἐπὶ τοῦ ὤμου της ὡς γαλῆ.

Ἄλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἡ Τριανταφυλλιά ἴστατο ἀμνηχανοῦσα.

— Τί ἔχεις; τὴν ἠρώτησεν ἡ κυρία της.

— Νὰ σας πῶ τί ἔχω, εἶπεν ἡ Τριανταφυλλιά. Ἐγὼ δὲν εἰζέρω νὰ γράφω καὶ μόνο ἔς τὸν τύπο διαβάζω. Ἐκεῖ θὰ χρειασθῇ νὰ κάμω καὶ νὰ ὑπογράψω πολλὰ ἔγγραφα, καὶ ἐγὼ δὲ σαμπαζῶ τίποτ' ἀπ' αὐτά, μ' ἀπάνω ἔς τὴ δουλειά, ἀλήθεια, κανένα δὲ φοβοῦμαι. Δὲν το ἔχουν τίποτα νὰ με βάλουν ἐκεῖ νὰ ὑπογράψω μ' ἓνα σταυρὸ σὲ ἓνα σωρὸ πράγματα ποὺ δὲ θὰ καταλαβαίνω οὔτε γρῦ, καὶ ἔπειτα νὰ ἔχω σκοτούρες. Μοῦ ἐχρειάζονταν νὰ ἔλθῃ μαζί μου ἓνας ἄνθρωπος ποὺ νὰ ξέρῃ νὰ μιλῇ καὶ νὰ μὴ μ' ἀφήνῃ νὰ τὰ χάνω.

— Πάρε μαζί σου τὴν κυρὰ Ζαλίνη, εἶπεν ἡ γηραιὰ κόρη. Αὐτὴ εἶνε ὅπως σου χρειάζεται.

Ἀστραπὴ εὐαρεσκείας ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τῆς Τριανταφυλλιάς. Ἄλλὰ ἡ πιστὴ θερά-

παινα δὲν ἦτο φιλοπροσῆγορος καὶ ἠρέστη μόνον νὰ εἴπῃ:

— Εὐχαριστῶ, κυρία.

Μετὰ τοῦτο κατάκοπος ἐκ τῆς πολλῆς συνδιαλέξεως, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐστίαν της καὶ διήλθε τὴν ἡμέραν ἐπιφέρουσα εἰς τὸ μαγειρεῖον γενικὴν ἀναστάτωση, ἵνα μὴ καταλίπῃ ὀπισθὲν της κανὲν κουσοῦρι, ὡς εἶπε πρὸς τὴν κορασίδα.

Ἀνήγγειλαν τὸ πρᾶγμα πρὸς τὴν κυρὰ Ζαλίνην καὶ τὴν ἐπίουσαν πρῶϊαν ἀπῆλθον ἀφοῦτεροι εἰς Πικαρδίαν, τεθλιμμένοι πολὺ μᾶλλον διότι κατέλιπον τὴν κυρίαν Ἑρμίνην, ἣ ἐὰν εἶχον θαψῇ πάντας ὁμοῦ τοὺς οἰκείους των.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος ἡ γηραιὰ κόρη προσκληθεῖσα ὑπὸ τῆς μικρᾶς προστατευομένης μετὰ πάσης τῆς νενομισμένης ἐθιμοτυπίας, ἐκάθισε πρὸ τραπέζης ἀμέμπτου. Οὐδέποτε τὰ κρυστάλινα σκευῆ ἦσαν καθαρώτερα, τὰ ἀργυρὰ στιλπνότερα, τὰ ἐκ πορσελάνης πινακία ἐστίλβον ὡς ἡ πανσέληνος καὶ ἡ Μαρκέλλα ἐκόμισεν ἐν θριάμβῳ ὡς ἐν τῷ πινακίῳ, ἅτινα ἐφάνοντο ὡς μικροὶ τινες ἤλιοι ὀρώμενοι διὰ μέσου λευκῆς οὐρανόφραξης.

— Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς! εἶπεν ἡ Μαρκέλλα ἐκδηλοῦσα οὕτω τὴν εὐαρέστησιν ἣν ἐνεποίει εἰς αὐτὴν ἡ ἐπιτυχία τῆς πρώτης ταύτης ἀποπειρας. Θὰ ἰδῆτε, κυρία, ὅτι ποτὲ ἄλλοτε ἕως τώρα δὲν εἶχετε τόσο καλὴν ὑπηρεσίαν.

Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἡ Μαρκέλλα περιβέβλημένη τὰς μεγάλας ποδιάς τῆς Τριανταφυλλιάς ἦλθε καὶ ἐστάθη παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ ἐστιατορίου μιμουμένη πιστῶς τὴν στάσιν τῆς μαγειρίσσης. Τοὺς βραχίονας ἔχουσα ἐσταυρωμένους, τὸ βλέμμα ἀσταθὲς ἀπήγγειλε τὰς καθιερωμένας λέξεις:

— Τί προστάζετε, κυρία, δι' αὐρίον;

Τοσοῦτον δὲ τελεία ἦτο ἡ ἀπομίμησις, καὶ τὸ ἦθος τῆς Μαρκέλλας τοσοῦτον πιστικόν, ὥστε ἡ κυρία Ἑρμίνη ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ συνήτησε τοὺς φαιδρούς ὀφθαλμούς της μικρᾶς τῆς φίλης.

— Ἄχ! ἀνεφώνησεν ἡ μικρὰ καὶ σπεύσασα ἐκάθισε παρ' αὐτῇ, τί ὠραῖα, τί ὠραῖα!

— Τί! εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη, νὰ εἴμεθα χωρὶς μαγειρίσσαν;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, ἀλλὰ νὰ σας ὑπηρετῶ, νὰ ξέρω ὅτι σας εἶμαι χρήσιμη, καὶ ὅτι ἂν δὲν ἤμουν ἐγὼ ἔδῳ, θὰ ὑποφέρατε, διότι δὲν θὰ εἶχατε τὰ πράγματα σας ὅπως εἶθε συνηθισμένη. Ἄχ! ἂν ἀρρωστούσατε τί καλὰ πού θὰ σας ἐκῦτταζα, τί περιποιήσεις πού θὰ σας ἔκαμνα!

— Ναι, εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη μετὰ σκωπτικοῦ τόνου φωνῆς, ἀλλὰ μὴ ἐλπίζεις νὰ σου γίνῃ αὐτὴ ἡ χάρις.

ΚΑ

— Τί διασκεδαστικὸν πού εἶνε, κυρία Ἑρμίνη! εἶπεν ἡ Μαρκέλλα ἔχουσα τὰς ἐκ τοῦ φύχους κυανὰς χεῖρας της ἐντὸς τοῦ θαψιχειριοῦ της.

Ἐβάδιζεν ὑποπηδῶσα παρὰ τὴν κυρίαν Ἑρμίνην, ἥτις ἐκράτει ἀβρότατα κάνιστρον, περιέχον κάρδαμα καὶ τευτλίδας, τὸ δὲ κρέας ἐκράτει ἡ Μαρκέλλα ἐντὸς μικροῦ σάκκου κρεμαμένου ἀπὸ τοῦ βραχιονός της.

— Τί πράγμα εἶνε διασκεδαστικόν; ἠρώτησεν ἡ γηραιά κόρη, σπεύδουσα διότι ἠσθάνετο ψῦχος.

— Τὸ χιόνι, καὶ ἀπάνω ἔς τῆς πασχαλιῆς ἀκόμη! τί ὄμορφο, τί ὠραῖο! Τὰ φύλλα εἶνε πράσινα σὰν νὰ εἶνε καλοκαίρι, καὶ χιονίζει σὰν νὰ εἶχαμε χειμῶνα! . . . Εἶνε πολὺ διασκεδαστικόν, σὰς βεβαίῳ! Τι λέτε σεῖς;

— Ἐγὼ λέγω ὅτι εἶνε ψῦχος καὶ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ ἤμεθα τώρα ἔς τὸ σπίτι, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Ἑρμίνη. Καὶ νὰ ἰδῆς, θαρρῶ, ὅχι θαρρῶ ἀλλ' εἶμαι σχεδὸν βεβαία, ὅτι ἄφησα τὰ παράθυρ' ἀνοικτά. Δὲν εἰξεύρω πῶς τα ἔλησμώνησα . . . καὶ θὰ εἶνε τὸ σπίτι παγωμένον. . .

— Δόστε μου τὸ κλειδί νὰ τρέξω νὰ τα κλείσω, εἶπεν ἡ Μαρκέλλα τείνουσα τὴν χεῖρα.

Ἐστάθησαν ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ὁδοῦ, ἵνα ἡ κυρία Ἑρμίνη ἀναζητήσῃ ἐν τῷ θυλακίῳ της τὴν δέσμην τῶν κλειδίων, ἀλλὰ μετὰ τσοαύτης βίας καὶ σπουδῆς ἀνεζήτει, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ τα εὔρῃ. Ἐπανειλημμένως ἔχωσε τὴν χεῖρα εἰς τὸ εὐρύτατον βάραθρον ἐν ᾧ ἐκρυπτε τοὺς θησαυροὺς της, καὶ τὴν ἀνέσυρε κενὴν μετὰ χειρονομίας ἀγανακτήσεως.

Ἡ χιών ἠμίτηκτος ὠθουμένη ὑπὸ παγεροῦ βορειοδυτικῆ ἀνέμου, περιδινεῖτο περὶ αὐτῶν κατὰ πυκνάς νιφάδας. Ἡ κυρία Ἑρμίνη ἀποβαλοῦσα τὴν ὑπομονὴν της ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνέπνευσε μετὰ δυνάμεως.

— Τί κακοτυχία! εἶπε, δὲν θὰ το εὔρω!

Παρευθὺς δὲ ἡ χεῖρ ἥτις διὰ κινήσεως αὐτομάτου περιεστράφη ἀνερευνῶσα, συνήντησε τὸ κλειδίον.

— Νά το, εἶπεν ἡ ἐξαιρετος γηραιά κόρη τρέξ' ἐμπρὸς καὶ ἄναψε ἰλίγη φωτιά, διότι εἶμαι παγωμένη ὡς τὰ κόκκαλα.

Καὶ ἡ μὲν Μαρκέλλα εὐθὺς « ἐγένεν ἀστροπή », ἡ δὲ κυρία Ἑρμίνη κατηθύνθη πρὸς τὴν οἰκίαν, αἰσθανομένη τοὺς πόδας της ὡς ἐὰν ἦσαν ἐκ μολύβδου. Ἐνόμιζεν ὅτι βαδίζει ταχέως καὶ ὁμῶς δὲν προῦχώρει. Ὁ ἄνεμος ἔφερε κατὰ τοῦ προσώπου της τὴν χιόνα, ὥστε ἐδέησε νὰ σταθῇ πολλάκις ἵνα ἀναπνεύσῃ· τότε δὲ ἀνέπνευσε παρατεταμένως, εἰσπνέουσα τὸν ἀέρα μέχρι τῶν μυχαιτάτων τοῦ στήθους της, καὶ ἔπειτα ἔπανελάμβανε τὴν πορείαν της μετὰ στιγμιαίαν ἀνακούφισιν, ἣν μετ' οὐ πολὺ διεδέχετο πνιγμὸς ἐπώδυνος.

Μετὰ πολλοῦ κόπου ἦλθε μέχρι τῆς κιγκλιδωτῆς πύλης τοῦ κηπαρίου, ἣν ἡ Μαρκέλλα εἶχεν ἀφήσῃ ἐπίτηδες ἡμιάνοικτον. Εἰσελθοῦσα ἡ Ἑρμίνη τὴν ὤθησεν ἵνα τὴν κλείσῃ, καὶ μετ'

ἐκπλήξεως παρετήρησεν ὅτι ἦτο τοσοῦτον βαρεῖα.

— Καὶ πῶς εἰμπόρεσε παιδί πράγμα νὰ κινήσῃ τόσον βάρος; εἶπε καθ' ἑαυτὴν θαυμάζουσα. Χρειάζεται ἓνας γίγας σὰν τὴν Τριανταφυλλιὰν διὰ νὰ μετακινήσῃ ἓνα τόσον ὄγκον!

Καὶ ὁ νοῦς της ἐπῆγεν εἰς τὴν Τριανταφυλλιὰν, ἀποῦσαν ἀπὸ τριῶν μόνον ἡμερῶν, τριῶν ἡμερῶν αἰτινῆς τῇ ἐφάνησαν τρεῖς αἰῶνες, καίτοι ἡ Μαρκέλλα ἐδείκνυε μεγίστην προθυμίαν.

— Ἄχ! καὶ ἄς ἤρχετο γλήγορα! διανοήθη ἡ κυρία Ἑρμίνη. Ἀπέκαμα πλέον.

Ἄμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ παρευθὺς καπνὸς πυκνὸς προσέβαλε τὸν λαϊμόν της. Ἡ φωνὴ τῆς Μαρκέλλας ἠκούσθη ὡς ἀπὸ τοῦ πυθμένου φρέατος ἐξερχομένη.

— Μὴ μπαινετε ἔς τὴν τραπέζαρια, ἐκραύγαζεν, ὁ ἄνεμος καταβιάζει τὸν καπνὸν, Ἄκόμη δὲν εἰμπόρεσα ν' ἀνάψω τὴ θερμάστρα.

Ἡ κυρία Ἑρμίνη οὐδὲως πειθομένη εἰς τὰς προτροπὰς τῆς Μαρκέλλας, εἰσήγαγε τὴν κεφαλὴν της διὰ τῆς ἡμιάνοικτου θύρας τοῦ ἐστιατορίου, καὶ εἶδε τὴν κορασίδα γονυκλινῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἔχουσαν τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ἐνδότετα τῆς θερμάστρας, καὶ μεθ' ὑπομονῆς καταγινομένην νὰ θέσῃ ἐπ' ἄλληλα ἡμίκαυστα ξύλα, ὧν αἱ ἐντὸς τοῦ σωλῆνος μετὰ κρότου ἀντηχοῦσαι συστροφαὶ τῶν σπινθήρων ἀπέστελλον τὸν καπνὸν κατὰ τοῦ προσώπου της.

Ἐξαγαγοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ μέλανος ἄντρου ἐσπόγγισε τοὺς θαυροδρέκτους ὀφθαλμοὺς της διὰ τοῦ ἐπάνω μέρους τῆς ὀλιγώτερον βερυπωμένης χειρὸς της καὶ εἶπε πρὸς τὴν κυρίαν Ἑρμίνην μετὰ μειδιάματος ἀγγελικοῦ:

— Ἀναιθῆτε ἔς τὴν καμαρὰ σας, κυρία Ἑρμίνη, ἡ φωτιά θὰ ἔπιασε, τὴν ἀνάψα.

Ἡ κυρία Ἑρμίνη οὐδὲν ἀποκριθεῖσα, ἀνέβη βραδέως τὴν κλίμακα, ἐκπληττομένη διότι ἠναγκάζετο νὰ στηρίζηται πολὺ ἐπὶ τῶν κιγκλιδῶν τῆς κλίμακος. Εἰσερχομένη δὲ εἰς τὸ δωμάτιόν της, οὐτὸ πρὸ μικροῦ μόνον κλεισθὲν παράθυρον εἶχεν ἀφήσῃ νὰ εἰσδύσῃ πανταχοῦ ὕγρασία παγερά, ἠσθάνθη φρικίασιν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ ἐκάθισεν ἄτονος ἐπὶ τῆς μακρᾶς καθέδρας, χωρὶς νὰ λάβῃ κἄν τὴν δύναμιν νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν καθύγρων ἐνδυμάτων της.

Τὸ πῦρ τῆς θερμάστρας δὲν ἤθελε νὰ ἀνάψῃ, καὶ ἐκ διαλειμμάτων πλατεῖα νιφὰς χιόνος ἠπλοῦτο ἀστεροειδῶς ἐπὶ τῶν στακτόχρων ξύλων, ἅτινα μόλις ἦσαν μαῦρα πρὸς τὸ ἐπάνω μέρος ὑπὸ πρώτης τινὸς φλόγος παρευθὺς σβεσθείσης. Ἡ κυρία Ἑρμίνη ἠσθάνθη ἐν τῷ στόματί της μικρὸν τινα κρότον καὶ ταραχὴν ἀλλόκοτον ταρασσουσαν ὅλον της τὸ σῶμα. Οἱ ὀδόντες της συνεκρούοντο καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς κρατήσῃ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο νὰ πράξῃ, συνέστειλεν ὑπὸ τὸ φόρεμά της τοὺς καθύγρους πό-

δας της, και οὕτω συνεσπειραμένη ανέμεινε καρτερικῶς μὲν ἀλλ' εἰς ἄκρον ἄπελπις τὴν παρὰ Θεοῦ βοήθειαν.

Ἡ βοήθεια δὲν ἐβράδυνε πολὺ νὰ φανῇ. Ἡ Μαρκέλλα εἰσῆλθε κρατοῦσα μικρὸν πύραυλον.

— Θεέ μου! ἀνεφώνησε, τί ἔχετε, καλή μου φίλη! Εἶσθε φωτιά κόκκινη και τὰ μάτια σας εἶνε κ' ἐγὼ δὲν εἰξέρω και ζωηρὰ και κομμένα. Θὰ ἐκρωύσατε χωρὶς ἄλλο! Νά, σὰς ἐφερα νὰ ζεσταθῆτε.

Και ἔκλινε τὸ γόνυ πρὸ τῆς μακρῆς καθέδρας, ἐξέβαλε μετὰ προσοχῆς τὰ διάβροχα σανδάλια και τὰς καθύγρους περικνημίδας τῆς εὐεργετιδῆς της, και περιετύλιξε τοὺς πόδας της ἐντὸς προσοφίου κατεσπευσμένως θερμανθέντος διὰ τοῦ πυραύνου, και ἔπειτα ἀπέβλεψε πρὸς τὴν κυρίαν Ἑρμίνην μειδιῶσα τὸ χαλὸν ἐκεῖνο μειδιάμα, ὅπερ αὐτὸ και μόνον ἦτο ἱκανὸν νὰ ἀνακουφίσῃ ἀσθενῆ ἄνθρωπον.

— Πρέπει νὰ σας βγάλω τὰ φορέματά σας, και νὰ σας βάλω ἔς τὸ κρεβάτι σας, νὰ σας κάμω και ἓνα ζεστό νὰ το πγῆτε και νὰ σας φέρω και ἓνα μπουκαλί νερὸ ζεματιαστό... Δὲ θέλετε νὰ σας γδύσω; Ἀχ! Θεέ μου! κῆ αὐτὴ ἡ παλιοφωτιά νὰ μὴν ἀνάβῃ! Ἡ θερμάστρα βοῖζει κάτω, μὰ, μοῦ ἔβγαλε τὴν ψυχὴ μου!

Διὰ ταχέιας περιστροφῆς τῆς χειρὸς τὸ ἄχρηστον πλέον πύραυλον ἐκενώθη εἰς τὴν ἐστίαν και τὸ παραπέτασμα της κατεπετάσθη. Οἱ διάπυροι ἄνθρακες μετ' οὐ πολὺ ἀνέδωκαν ζωηρὰν φλόγα, και πυκνοὶ σπινθηρισμοὶ μετὰ κρότου ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ ἀπειθοῦσα θερμάστρα εἰσῆλθεν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν.

— Ἐλάτε, μάτια μου κυρία Ἑρμίνη, εἶπεν ἡ Μαρκέλλα διὰ τῆς ἐπαγωγιστάτης φωνῆς της, γλήγορα ἔς τὸ κρεβάτακι σας.

— Βοήθησέ με, εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη, και ἡ φωνὴ της ἦτο ἀλλόκοτος και ὑπόκωφος, θὰ ἐνόμιζες ὅτι ἦτο περιτετυλιγμένη διὰ πυκνοῦ στρώματος βάμβακος.

Ἡ χορασίς ἔσπευσε και ὑπὸ τὰς εὐκινήτους χειρᾶς της αἰ ἐνεταί και οἱ κόμβοι ἐλύθησαν τάχιστα, τὰ ἐνδύματα κατέπεσαν εἰς σωρὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους και ἡ κυρία Ἑρμίνη εὐρέθη ἐν τῇ κλίνῃ της, οὐδ' αὐτὴ ἐνόησασα τὸ πῶς, Ἐκ τῆς ἐπαφῆς τῶν σιγδῶνων τὴν κατέλαβε πάλιν ἡ φρικίασις, και ἡ Μαρκέλλα ἤκουσε τὸν φοβερὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, ὅστις σφόδρα ταραττει τοὺς ἀνθρώπους καθ' ὃ προάγγελος δεινῆς νόσου.

Ὅθεν δὲν περιωρίσθη εἰς λόγους μόνον, ἀλλ' ἔδραμεν εἰς τὴν θερμάστραν, ἐνθα εἶχε θέσῃ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, δοχεῖον πλήρες ὕδατος.

Τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶχε πῶς τὴν ὁσμὴν τοῦ καπνοῦ, ἀλλὰ δὲν ἦτο καιρὸς τοιούτων λεπτολογιῶν. Ἡ μικρὰ Σινική τειχοχὴ ἐπληρώθη τεῖου ἀρώματι, ἡ δὲ Μαρκέλλα καύσασα καθ' ὑπερβολὴν

τοὺς δακτύλους της ἐγέμισε τὸ πῆλινον δοχεῖον, ὅπερ ἦτο αἰεποτε τὸ αὐτό, διότι οὐδέποτε συνστρίβετο τίποτε ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς κυρίας Ἑρμίνης, και ὅπερ ἐχρησίμωσεν εἰς θέρμανσιν τῆς Μαρκέλλας ἐν τῇ παρελθούσῃ ἀσθενείᾳ της. Οὕτω δὲ ὠπλισμένη κατὰ τοῦ ψυχους, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἐνθα αἱ ἀντανακλάσεις πυρᾶς ἰλαρᾶς και λαμπροτάτης ἐχόρευον ἐπὶ τῶν παραπετασμάτων και τῶν στιλβόντων ἐπίπλων.

— Ἐ! δὲν εἶσθε τώρα καλλίτερα; εἶπαν εἰσρχομένη, και τὸ πρόσωπόν της τὸ παιδικὸν εἶχε κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκφρασίμῃ μητρικῇ. Και ὄντως τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἦτο ἡ μικρὰ μήτηρ τῆς κυρίας Ἑρμίνης, ἥτις συγκεκαλυμμένη ὑπὸ τὰ προσκεφάλαια, τὴν παρετῆρει μετὰ σοβαρότητος ἄμα και τρυφερότητος και δὲν εἶχε κἄν τὴν δύναμιν νὰ τη μειδιάσῃ;

— Δὲν κρυώνω τόσο πλεόν, εἶπεν ἡ γηραιὰ κόρη, ἀλλὰ πονῶ ἐδῶ.

Και ταῦτα λέγουσα ἐδείκνυε τὸ στῆθός της, ὅπερ ἀνυψοῦτο ταχέως ἵνα ἀναπνῆ συχνότερον και κατὰ μικρὸν.

— Δὲν εἶνε τίποτα. Τώρα θὰ σας δώσω ἓνα καλὸ τσαί μὲ πολλὴ πολλὴ ζάχαρι και ζεστό ζεστό. Μὴ βλέπετε πῶς εἶνε λιγάκι καπνισμένον, εἶνε ἀπὸ τὰ ξύλα ποὺ ἐκάπνιζαν.

Ἡ ἀσθενὴς ἔπτε διὰ μικρῶν ῥοφημάτων τὸ ἥμισυ τοῦ κυπέλλου και ἔπειτα κατέπεσεν ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων. Τοσοῦτον δὲ ἐφαίνετο καταβεβλημένη, ὅστε ἡ Μαρκέλλα ἐφοβήθη.

Νὰ πᾶ νὰ φωνάξω ἰατρὸν; ἤθελε νὰ ἐρωτήσῃ, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησεν. Ἡ κυρία Ἑρμίνη ἀσμένως προσεκάλει τὸν ἰατρὸν χάριν τῆς Τριανταφυλλιάς ἡ τῆς Μαρκέλλας, ἀλλὰ πλειστάκις εἶχεν ἐκφράσῃ και πρὸς αὐτὸν τὸν γηραιὸν ἰατρὸν της τὴν πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἀποστροφὴν της: ὁ δὲ ἰατρὸς ἐνίσχυε ταύτην τὴν δοξασίαν της, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ νὰ μὴ εἶνε τις ἄρρωστος εἶνε τὸ ἥμισυ τῆς ὑγιείας.

— Πήγαινε νὰ προγευματίσῃς, εἶπεν ἡ κυρία Ἑρμίνη διὰ τῶν χειλέων μᾶλλον ἢ διὰ τῆς φωνῆς. Ἀλλ' ἡ Μαρκέλλα ἐνόησε καλῶς και ἀνενευσεν ἀποφατικῶς.

— Ἐγὼ θέλω, ἐπέμεινε λέγουσα ἡ ἐξαιρετος γυνὴ προσπαθοῦσα νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ της, διότι ἂν τυχὸν ἀσθενήσω πρέπει σὺ νὰ ἔχῃς δυνάμεις... Πήγαινε!

Ἡ Μαρκέλλα ὑπήκουσεν ἄνευ τινὸς ἐτέρας ἀντιρρήσεως. Τῶ ὄντι εἶχε χρεῖαν δυνάμεων! Ἐψῆσε τὴν κοτελέτταν της εἰς τοὺς ἄνθρακας τῆς θερμάστρας — ἐλεεινὴν εὐωχίαν —, ἔφαγε τεμάχιον ἄρτου, και μετὰ σπουδῆς ἐπανῆλθε πρὸς τὴν κυρίαν Ἑρμίνην ἣν εὖρε νεναρκωμένην.

Ἐθῆκε κωδώνιον πλησίον τῆς ἀσθενοῦς ὅστε νὰ δύναται νὰ το φῆνῃ, και ἔδραμε μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν κῆπον. Καίτοι δὲ ἡ μαγειρίσσα τῆς

κυρίας Βρεσί ἦτο ὀλίγον προσήνης, ἀλλ' ὅμως δὲν θά τη ἤρνεϊτο βεβαίως τὴν συνδρομὴν της ἐν τῇ ἐξαιρετικῇ ταύτῃ περιστάσει. Ἀλλ' ἡ κορασίς μάτην ἐσήμαινε τὸν κώδωνα τῆς θύρας. Ἡ μαγειρίσσα χρησιμοποιοῦσα τὰς ὥρας τῆς σχολῆς της εἶχεν ἀπέλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν τῶν φίλων της, καὶ ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν δὲν ἐπανήρχετο πλέον εἰς τὴν ἐρμηον καὶ ἀπομεμακρυσμένην οἰκίαν.

Ἡ Μαρκέλλα λοιπὸν ἐπανῆλθε σφόδρα περὶ φρονις. Τὶ ἀλλάτοτος ἀτυχία νὰ εἶνε ἀπόντες πάντες οἱ φίλοι της ἢ καὶ οἱ ἀπλῶς γνῶριμοί της κατὰ τὴν ἀκαισίαν ταύτην ὥραν, καὶ νὰ εὐρεθῇ ὄλως μόνη μετὰ τῆς κυρίας Ἐρμίνης!

— Εἶνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ! διανοήθη καταληφθεῖσα ὑπὸ αἰσθημάτων ἐνθερμοτάτης εὐγνωμοσύνης. Καθὼς αὐτὴ με ἐπεριποιήθη ἄλλοτε ὅταν μ' εὐρήκε περσμένη εἰς τὴν πόρτα της σὺν σκύλῳ, ἀπαράλλακτα ἡ Θεία Πρόνοια με προστάζει σήμερα νὰ της πληρώσω μικρὸ μέρος τῶν ὄσων μου καμὲ.

Αἰφνης νέα πίστις, ἐνθερμῶς πεποιθησις εἰς τὴν πρόνοιαν τὴν διαχαράττουσαν τοσοῦτον προφανῶς τὴν ὁδόν, ἣν ἐμελλε νὰ τραπῇ, ἀφελῆς χαρὰ σχεδὸν διότι ἐβλεπεν ἑαυτὴν κεκλημένην εἰς τηλικαῦτα ἔργα, αἰφνης εἰσέδυσαν ὡς ἄκτις ἡλικὴ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς κορασίδος. Ἀπὸ τῆς ὥρας καθ' ἣν ἡ θεία Πρόνοια ἤθελεν ἵνα ἡ Μαρκέλλα ἀποδώσῃ πρὸς τὴν κυρίαν Ἐρμίνην ἐλάχιστον μέρος τῆς εὐεργεσίας ἣν παρ' αὐτῆς εἶχε λάβῃ, τὰ πάντα ἔβαινον ἀφ' ἑαυτῶν. Ἡ κυρία Ἐρμίνη θὰ ἠσθένει καὶ θὰ ἠσθένει ἴσως βαρέως, εἰ δὲ μὴ δὲν θὰ ἦτο ἄξιον τοῦ κόπου νὰ τὴν περιποιηθῇ. Ἐπειτα ἡμέραν τινὰ μετὰ τινὰ χρόνον θὰ ἐπανήρχετο ἡ Τριανταφυλλιά καὶ θὰ εὐρίσκε τὴν κυρίαν της ἀδύνατον μὲν, ἀλλὰ μειδιῶσαν καθημέρην ἐπὶ τῆς κλίνης ἢ μᾶλλον ἐπὶ τῆς μακρᾶς καθέδρας — ναί, ἐπὶ τῆς μακρᾶς καθέδρας, θὰ εἶνε πολὺ ὠραϊότερον, — τρώγουσαν κοτελέτταν ἣτις δὲν θὰ εἶχε κάπνισθῇ, καὶ θὰ ἔλεγε πρὸς τὴν ἐκπέπληγμένην ἀγαθὴν θεραπαινίδα.

— Ναί, ἡ Μαρκέλλα μόνη της μ' ἐπεριποιήθη καὶ με ἰάτρους με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.

Ἡ περὶ τὸ φαντασιοκοπεῖν κλίσις τῆς κυρίας Ἐρμίνης εἶχε μεταδοθῇ καὶ εἰς τὴν νεαρὰν μαθητριά της. Ἡ κορασίς οὐδέποτε εἶχεν ἀναγνώσῃ μυθιστορήματα, ἀλλ' ἐν ταῖς συνδιαλέξεσι μετὰ τῆς προστάτιδος της, αἵτινες ὁσημέραι ἐγίνοντο διεξοδικώτεροι, εἶχε μάθῃ καὶ αὐτὴ νὰ ἐλπίζῃ εἰς τὰς περιπετείας, νὰ πιστεῦῃ εἰς τὰ ἀπρόοπτα συμβάντα, νὰ ὄνειροπολῇ, πρᾶγμα βεβαίως μὲν ἐπιτρεπόμενον, ἀλλὰ καταστρέφον ἢ τοῦλάχιστον ἀλλοιοῦν τὴν ἰσορροπίαν τοῦ πνεύματος. Ἡ Μαρκέλλα τοσοῦτον εἶχεν ὄνειροπολήσῃ θαυμασιώδη πράγματα, θαύματα πιθανά, ὥστε κατὰ μέγα μέρος εἰσῆγαγεν αὐτὰ μεταξύ τῶν

στοιχείων τοῦ βίου της. Ἡ Μαρκέλλα οὐ ὄνειροπολοῦντες καὶ φαντασιοκοποῦντες, ἀλλὰ μόνον μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ πραγματικότης ἐρχομένη διαλύει τὰ ὄνειρα!

Ἡ Μαρκέλλα παρεῖσεν ἡ πλησίον τῆς κυρίας Ἐρμίνης ἣτις ἐκοιμάτο ὑπὸν τετραραγμένον. Αἱ πυρετώδεις παρειαὶ της καὶ ἡ ἐπίπονος ἀναπνοὴ ἐνέφαιναν κατάστασιν ἐπιφοβόν. Ἡ κορασίς παρέμεινεν ὀλίγον παρὰ τῇ κλίνῃ συνηνωμένης ἔχουσα τὰς χεῖρας καὶ ἐν ἐκστάσει. Ἡ θεὰ τῆς προσφιλοῦς ἀσθενοῦς δὲν τὴν ἐφοβίζε· τοσαύτην ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ εὐφρόσυνον ἀφοσίωσιν.

Αἰφνης ἡ κυρία Ἐρμίνη ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνακάθηται, ἐκτείνει τοὺς βραχίονας πρὸς τι ὄν ἀόρατον καὶ φαντασιώδες καὶ ἀνακράζει:

— Νὰ τον, νὰ τον! ἐγὼ εἴξουρα πολὺ καλὰ ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ.

Ἡ Μαρκέλλα ἐστραφη, ἀλλ' οὐδεὶς ἦτο ὀπίσθεν της ἢ γηραιὰ κόρη, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα λάμποντας, τὰς χεῖρας τρεμούσας, ἐξηκολούθει νὰ ἀπευθίνη λόγους ταχεῖς καὶ ἀσυναρτήτους πρὸς τὸ φαντασιώδες ὄν. Ἡ πεποιθησις ἣν εἶχε τὸ παιδίον ἐξηφανίσθη, ὡς ἐὰν αἰφνης το ἐκάλυψεν ἡ νύξ· ὅθεν ὑπεχώρησε μέχρι τοῦ τοίχου καὶ παρετήρησε τὴν φίλην της μετ' ὀφθαλμῶν ἀποπεπληγμένων.

— Κυρία Ἐρμίνη, ἀνεφάνησεν ἡ δύστηνος κορασίς, μάτια μου κυρία Ἐρμίνη, καλὴ μου φίλη, ἐγὼ εἰμ' ἐδῶ, ἐγὼ, ἡ Μαρκέλλα.

Ἀλλ' ἡ Ἐρμίνη οὐδὲν ἐνόησεν καὶ ἐξηκολούθει ἀδιαλείπτως νὰ λαλῇ, τὸ δὲ παιδίον προσελθὸν πρὸς τὴν κλίνην ἔκλινε τὰ γόνατα.

— Κυρία Ἐρμίνη, μάτια μου κυρία Ἐρμίνη, μητέρα μου, δὲν μ' ἀκούετε; εἰμὶ ἡ Μαρκέλλα, σὰς ἀγαπῶ, ἐγὼ σας προσέχω, θὰ σας περιποιῶμαι... ὦ! κυρία Ἐρμίνη, κυττάξετέ με, σὰς παρακαλῶ πολὺ.

Ἡ ἀσθενὴς κινούσα πυρετωδῶς τὰς χεῖρας, συνήτησεν ὑπὸ τοὺς δακτύλους της τὴν κόμην τοῦ παιδίου, ὅπερ ἐστήριξε τὸ πρόσωπόν του ἐπὶ τοῦ καλύμματος τῆς κλίνης κλαῖον πικρῶς.

— Ἡ Μαρκέλλα! εἶπε, ναί, αὐτὴ εἶνε. Τὴν βλέπετε τὴν κόρη σας, κύριε, σας τὴν δίδω ὀπίσω, θὰ λογιθῆτε εὐτυχῆς, λάβετέ την.

Ἡ Μαρκέλλα ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους ἀνεσιρτήσας, νοήσασα ὅτι τὸν Μονφῆρτ ἐβλεπεν ἡ Ἐρμίνη, καὶ ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ παραληρούσα πρὸς αὐτὸν ἐλάλει! Ὅθεν καταληφθεῖσα ὑπὸ δεινοῦ φόβου ἔφυγε κλεισάσα καὶ τὴν θύραν τοῦ δωματίου, καὶ ἔδραμε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ, ἐκεῖ που πλησίον κειμένην.

Ὁ γηραιὸς ἱατρός ἦτο ἀπών. Ἡ δὲ θεραπαινίδα αὐτοῦ ἣτις ἐγίνωσκε τὴν Μαρκέλλαν, ὑπεσχέθη νὰ τον ἀποστείλῃ ἅμα ἐπανελθόντα, καὶ ἡ κορασίς ἐπανῆλθε σπεύδουσα εἰς τὴν οἰκίαν. Εἶχε δὲ γυμνῇ τὴν κεφαλὴν, διότι δὲν ἔλαβε καν

καιρόν νά φορέση τὸν πῖλόν της· οἱ πλόκαμοί της ἐκρέμαντο ἐπὶ τῶν ὤμων της, πλήττουσαι τὰς παρειάς της ἐν ᾧ ἔτρεχεν ἄπελπις. Ἡ χιὼν ἐπιπτεν ἀδιαλείπτως καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς κορασίδος ἐσχηματίζετο πηλὸς πηκτὸς καὶ παγετώδης. Τὸ παιδίον ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του εἰς ὅτου εὐρέθη ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας, καὶ ἐστάθη ἀσθμαίνουσα, τρέμουσα ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ τοῦ φόβου, διότι ἔμελλε πάλιν νά εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ ἡ κυρία Ἑρμίνη ἐλάλει ἴσως ἔτι πρὸς τὸν Μονφόρτ, τὸν ἀπόντα τοῦτον καὶ ἀπολωλὸτα πατέρα, ὅστις τὴν ὥραν ταύτην τὴν πένθιμον ἐφαίνετο εἰς τὴν ὄρφανὴν ὡς ἀναστάς ἐκ νεκρῶν.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΟΙ ΩΡΥΟΜΕΝΟΙ ΛΕΡΒΙΣΑΙ

Ἡ διατὶ ἐφυγον οἱ Τούρκοι ἐκ Θεσσαλίας.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1882 εὐρισκόμην ἐν Λαρίσση. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνερχόμενος εἰς εἰκοσακισχιλίους καὶ πλέον κατοίκους ἐπὶ τοῦ τουρκικοῦ καθεστώτος, ὡς ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην φυγῆς τῶν Τούρκων, εἶχεν ἐπαισθητῶς ἀραιωθῆ. Ὀλόκληροι συνοικίαι ἦσαν ἔρημοι, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἠδύνατο νά περιέρχεται τις αὐτάς, χωρὶς νά συναντᾷ ἄλλον διαβάτην ἢ στρατιώτην δαπανῶντα τὸν χρόνον τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας σχολῆς εἰς τὸ νά περιπατῆ ἀνά τὰς ὁδοὺς ταύτας, καὶ ἐρευνᾷ ἑταστικώτατα τὰ περιφράγματα (καράσια) τῶν παραθύρων τῶν τουρκικῶν οἰκιῶν, ὅπισθεν τῶν ὁποίων εἶχεν ἀκούσει ἴσως ὅτι ἐκρύπτοντο ἄλλοτε οἱ φλογεροὶ ἐκείνοι ὄφθαλμοί, οἱ τοξέοντες τὰ τόσον ἐρωτύλα βλέμματα. Πολλοὺς ἤκουον διαλεγόμενους καὶ σχολιάζοντας ἐν Λαρίσση τὰ αἷτια τῆς φυγῆς τῶν Τούρκων, ἀλλ' ἠδύνατον νά πιστεύσω εἰς αὐτά, καὶ κατελήφθην ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, εἰ δυνατόν, νά ἀνακαλύψω τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀλλοκότου ταύτης φυγῆς ἀνθρώπων, οἵτινες ἄνευ πόνου, ἄνευ λύπης ἐγκατέλειπον τὴν γενέτειραν, καὶ χωρὶς νά πιέζωνται ὑπ' ἀνωτέρας τινὸς βίας ἢ ἀνάγκης ἐφυγον, ὡς τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ κατὰ τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος. Ἐξήτασα τινὰς πλησιάζοντας τοὺς ἀπερχομένους Τούρκους, ἀλλ' οὐδὲν ἔμαθον ἢ συγκεχυμένα καὶ ἀσαφῆ. — Ἐπὶ τέλους ἐσκέφθην, ὅτι προσφορώτερον πρὸς ἀνακάλυψιν μέσον θὰ ἦτο νά ἀποταθῶ πρὸς τοὺς παραιμένοντας ἔτι Τούρκους ἐν Λαρίσση, παρ' ὧν ἴσως θὰ ἐπέτυχον ἐξήγησιν τινά. Πρὸς τοῦτο δ' ἀπεφάσισα νά ἐπισκεφθῶ τινὰς αὐτῶν κατ' οἶκον· γινώσκων δὲ καλῶς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμά των κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως κατὰ τὰς μετ' αὐτῶν συνεντεύξεις μου οὔτε κατὰ κεραίαν παρεκκλίνω τῆς ὀφειλομένης φιλοφροσύνης. Ἦθε-

λον ἐμπνέων αὐτοῖς ἐμπιστοσύνην νά ἐπιτύχω εὐλικρινεῖς ἐξηγήσεις. Εἰς ἐκάστην ἐπίσκεψίν μου εὕρισκον τὸν οἰκοδεσπότην περιστοιχιζόμενον ὑπὸ πολλῶν ὁμοθρήσκων του, ὧν αἱ φυσιογνωμίαι ἦσαν κατηρεῖς καὶ σκυθρωπαί. Ὁ φόβος ἐφαίνετο κατέχων αὐτούς. Ὁ φόβος δ' οὗτος, ἢ κάλλιον τὸ δέος, ἐπετεινετο, ὅτε ἐκ συμπτώσεως διέβαινον πρὸ τῶν οἰκημάτων αὐτῶν ἐνοπλοὶ στρατιωταί μας, καὶ ἰδίως ἐλάται τοῦ πυροβολικοῦ ὀδηγοῦντες τὰς βαρεῖας ἀμαξίας των· ὁ κρότος τοῦ ἐκ τῶν τροχῶν τῶν ἀμαξῶν δονομένου λιθοστρώτου ἐνόμιζε τις ὅτι, ὡς δι' ἠλεκτρικοῦ σπινθῆρος μεταβιβαζόμενος εἰς τὸν ὄργανισμόν των, παρῆγε τρομώδη τινὰ συγκίνησιν, ὁμοίαν ἐκείνης ἣν ὑφίστανται τὰ κατοικίδια πτηνὰ, ὅταν καθορῶσι τὴν σκιάν τοῦ ὑπερθεν ἰπταμένου ἱέρακος. Περίφοβοι παρηκολούθουν διὰ τῶν βλεμμάτων τὴν διάβασιν τῶν ἀμαξῶν, ἅμα δὲ παρήρχοντο, ἐφαίνοντο ἡσυχώτεροι, καὶ ὡς νά διεξέφυγον προφανῆ κίνδυνον. Ὁμίλου σιγαλώτατα, τὸ δ' ἀντικείμενον τῆς συνομιλίας αὐτῶν ἦτο εἰς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τίνες οἱ ἀναχωρήσαντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τίνες οἱ προτιθέμενοι νά πράξωσι τοῦτο τὴν ἐπαύριον, καὶ τίνες οἱ ἐκποθήσαντες τὰς ἰδιοκτησίας των. Ὅτε ἀνηγγέλλετο πώλησίς τις εἰς ὑψηλὴν τιμὴν, ἅπαντες ἐφαίνοντο εὐχαριστημένοι, καὶ ἔσειον τὰς κεφαλὰς, ὡς νά ᾤκτειρον τοὺς ἀγοραστάς. Ἐπιλαμβανόμενος ἀφορμῆς τινος, ἀνεμιγνύομην εἰς τὴν συνομιλίαν των καὶ ἠρώτων αὐτοὺς πρὸς τί ἢ τὴν τὴν σπουδὴ τῆς μεταναστεύσεως των καὶ τίς ἢ αἷτια τῆς φυγῆς των. Αἱ ἐρωτήσεις μου ἐνέβαλλον αὐτοὺς εἰς ἀπορίαν, καὶ ἐκάστος προσεπάθει νά εὕρῃ ἐπιχειρήματα δικαιολογούντα τὴν φυγὴν. Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι δὲν δύνανται νά παραμείνωσι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν οἰκειῶν καὶ συγγενῶν των, ἄλλοι ὅτι ἀποῦ ἀνεχώρησαν οἱ γείτονές των, αὐτοὶ δὲν δύνανται πλέον νά παραμείνωσιν, ἄλλοι ὅτι φοβοῦνται τὴν μέλλουσαν στρατολογίαν τῶν τέκνων των, ἢ μᾶλλον τὸν ἐξ αὐτῆς πιθανὸν ἐκχριστιανισμόν των, ἄλλοι ὅτι φοβοῦνται ἀντεκδικήσεις τῶν ἐνοπιῶν Χριστιανῶν, καὶ ἄλλοι ἐπὶ τέλους ὅτι φοβοῦνται τοὺς ... δικηγόρους. — Προσεπάθουν νά καταπολεμήσω ἐκάστον τῶν σαθρῶν αὐτῶν ἐπιχειρημάτων, ἐξαιρῶν τὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν τῆς χώρας, τὴν πρόδον τοῦ τόπου ὑπὸ τὸ κράτος τῶν νόμων, τὴν ὑπερτίμησιν τῶν κτημάτων των, καὶ ἐν τέλει τὴν ὡς ἐκ τῆς συστάσεως τῶν Τραπεζῶν ἀφθονίαν τοῦ χρηματικοῦ καὶ εὐθνηαίαν τοῦ τόκου, ἐνῶ ἄχρι τοῦδε αὐτοί, καίτοι πλούσιοι γαιοκτήμονες, δαναϊζόμενοι, κατέβαλλον ἀδρότατος τόκους. Εἶνε ἀληθές ὅτι προσεῖχον εἰς τοὺς λόγους μου, καὶ ἐφαίνοντο ἐπιδοκιμαζόντες τὰ ἐπιχειρήματά μου, ἀλλ' ἐπίσης βέβαιον εἶνε ὅτι αὐτὰ οὐδόλως συνήργουν εἰς τὸ νά μετατρέψωσι τὴν πρὸς μετανάστευσιν ἐπιθυμίαν των, τὴν εἰς τὸ βάθος τῶν